

สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2546)

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สาขาวิชาภาษาบาลีสันสกฤต ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.1 วัตถุประสงค์เดิม

สาขาวิชาภาษาบาลีสันสกฤตมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจภาษาบาลีและสันสกฤตอย่างดี สามารถอ่านวิเคราะห์ และแปลวรรณคดีบาลีและสันสกฤตต่างๆเป็นภาษาไทยได้ รู้จักวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง ทั้งสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นผู้นำทางวิชาการที่รับผิดชอบต่อสังคม

2.2 วัตถุประสงค์ปรับปรุง

สาขาวิชาภาษาบาลีสันสกฤตมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีโลกทัศน์กว้าง รู้รอบและรู้ลึกทางด้านภาษาบาลีสันสกฤต ทั้งรู้จักวิเคราะห์ วิจารณ์ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม และสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อค้นคว้าและพัฒนางานวิจัยระดับสูงให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

3. อาจารย์ผู้สอน

3.1 อาจารย์ประจำในภาควิชา

ลำดับที่	ชื่อ	คุณวุฒิ
1.	ทัศนีย์ ลีนสกุล (ผศ.)	อ.บ., อ.ม. ภาษาบาลีสันสกฤต (จุฬาฯ)
2.	บรรจบ บรรณรุจิ (ผศ.)	ป.ธ.9 (สำนักเรียนคณะสงฆ์จังหวัดราชบุรี) พธ.บ. การศึกษา (มหาจุฬาฯ) อ.ม. ภาษาบาลีสันสกฤต (จุฬาฯ) Ph.D. Buddhist Philosophy (Magadh)
3.	ประพจน์ อัครวิรุฬห์การ (ผศ.)	อ.บ. เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (จุฬาฯ) อ.ม. ภาษาบาลีสันสกฤต (จุฬาฯ) Ph.D. Buddhist Studies (University of California at Berkeley)

3.2 อาจารย์พิเศษ

ลำดับที่	ชื่อ	คุณวุฒิ
1.	ฐานิสร์ ชาศรัตพงศ์ (ผศ.)	ป.ธ.9 (สำนักเรียนคณะสงฆ์จังหวัดเพชรบุรี) M.A. Pali (Banaras Hindu)
2.	ปราณี พ้าพานิช (ผศ.)	อ.บ. เกียรตินิยม (จุฬาฯ) M.A., Ph.D. Oriental Studies (Pennsylvania)
3.	วิสุทธิ์ บุญยกุล (ศ.)	ธ.บ. (ธรรมศาสตร์) Prel. Ex. for Ph.D. Oriental Studies (Pennsylvania)

4. หลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมวิชาเฉพาะสาขา 71 หน่วยกิต

4.1 โครงสร้างหลักสูตร

สาขาวิชาภาษาบาลีสันสกฤตเปิดสอนวิชาเฉพาะสาขาวิชาภาษาบาลีสันสกฤต **แบบวิชาเอกเดี่ยว** สำหรับนิสิตที่เลือกเรียนเป็นวิชาเอก และเปิดสอนเป็น **วิชาโท** สำหรับนิสิตที่เรียนวิชาเอกสาขาอื่นทั้งในคณะและนอกคณะที่เลือกเรียนเป็นวิชาโท ดังนี้

4.1.1 แบบวิชาเอกเดี่ยว

71 หน่วยกิต

วิชาบังคับ	24 หน่วยกิต
วิชาเลือก	47 หน่วยกิต
วิชาเลือกในสาขา	27 หน่วยกิต
วิชาเลือกนอกสาขา	20 หน่วยกิต

4.2 รายวิชา

4.2.1 แบบวิชาเอกเดี่ยว

71 หน่วยกิต

วิชาบังคับ

24 หน่วยกิต

2221101	บาลี 1	3 (2-2-5)
	Pali I	
2221102	บาลี 2	3 (2-2-5)
	Pali II	
2221251	สันสกฤต 1	3 (2-2-5)
	Sanskrit I	
2221252	สันสกฤต 2	3 (2-2-5)
	Sanskrit II	

2221311*	การอ่านบาลี 1	3 (3-0-6)
	Pali Reading I	
2221312*	การอ่านบาลี 2	3 (3-0-6)
	Pali Reading II	
2221313*	การอ่านสันสกฤต 1	3 (3-0-6)
	Sanskrit Reading I	
2221314*	การอ่านสันสกฤต 2	3 (3-0-6)
	Sanskrit Reading II	

วิชาเลือก

47 หน่วยกิต

วิชาเลือกในสาขา	27 หน่วยกิต	
2221334	ปริทัศน์วรรณคดีบาลี	3 (3-0-6)
	Survey of Pali Literature	
2221385	ปริทัศน์วรรณคดีสันสกฤต	3 (3-0-6)
	Survey of Sanskrit Literature	
2221389*	อารยธรรมอินเดีย	3 (3-0-6)
	Indian Civilization	
2221402*	การอ่านบาลี 3	3 (3-0-6)
	Pali Reading III	
2221404*	การอ่านบาลี 4	3 (3-0-6)
	Pali Reading IV	
2221405*	การอ่านสันสกฤต 3	3 (3-0-6)
	Sanskrit Reading III	
2221406*	การอ่านสันสกฤต 4	3 (3-0-6)
	Sanskrit Reading IV	
2221411*	มิลินทปัญญา	3 (3-0-6)
	Milindapanha	
2221421*	บทละครสันสกฤต	3 (3-0-6)
	Sanskrit Drama	
2221433	พุทธธรรมในพระไตรปิฎกบาลี	3 (3-0-6)
	Buddhist Teaching in the Pali Canon	

* รายวิชาเปิดใหม่

2221485	อารยธรรมพุทธศาสนา Buddhist Civilization	3 (3-0-6)
2221491	พระราชนิพนธ์ภาษาบาลีในรัชกาลที่ 4 King Rama IV's Pali Literary Works	3 (3-0-6)
2221497	วรรณกรรมอินเดียปัจจุบัน Modern Indian Literature	3 (3-0-6)
2221498 *	วากยสัมพันธ์บาลีสันสกฤต Pali-Sanskrit Syntax	3 (3-0-6)
2221499 *	งานวิจัยด้วยตนเอง Independent Research	3 (1-0-8)

วิชาเลือกนอกสาขา

20 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนรายวิชาของภาควิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ ปรัชญา ภาษาศาสตร์ และรายวิชาภาษาต่างประเทศ

4.3 แผนการศึกษา

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาแรก

2221101	บาลี 1	3 หน่วยกิต
รวม		3 หน่วยกิต

ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่สอง

2221102	บาลี 2	3 หน่วยกิต
รวม		3 หน่วยกิต

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาแรก

2221251	สันสกฤต 1	3 หน่วยกิต
2221311	การอ่านบาลี 1	3 หน่วยกิต
	วิชาเลือกในสาขา	3 หน่วยกิต
รวม		9 หน่วยกิต

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่สอง

2221252	สันสกฤต 2	3 หน่วยกิต
2221312	การอ่านบาลี 2	3 หน่วยกิต
	วิชาเลือกในสาขา	3 หน่วยกิต
	วิชาเลือกนอกสาขา	3 หน่วยกิต
รวม		12 หน่วยกิต

* รายวิชาเปิดใหม่

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาแรก

2221313	การอ่านสันสกฤต 1	3 หน่วยกิต
	วิชาเลือกในสาขา	6 หน่วยกิต
	วิชาเลือกนอกสาขา	3 หน่วยกิต
	รวม	12 หน่วยกิต

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่สอง

2221314	การอ่านสันสกฤต 2	3 หน่วยกิต
	วิชาเลือกในสาขา	6 หน่วยกิต
	วิชาเลือกนอกสาขา	3 หน่วยกิต
	รวม	12 หน่วยกิต

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาแรก

	วิชาเลือกในสาขา	6 หน่วยกิต
	วิชาเลือกนอกสาขา	5 หน่วยกิต
	รวม	11 หน่วยกิต

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่สอง

	วิชาเลือกในสาขา	3 หน่วยกิต
	วิชาเลือกนอกสาขา	6 หน่วยกิต
	รวม	9 หน่วยกิต

4.4 คำอธิบายรายวิชา

2221101	บาลี 1	3 (2-2-5)
---------	--------	-----------

ไวยากรณ์ภาษาบาลี: อักษรวิธี นามศัพท์ กริยาศัพท์ และอัพยยศัพท์ ผูกแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทยและแปลภาษาไทยเป็นภาษาบาลี

Pali I

PALI I

Pali grammar: the orthography and phonological system, declension of nouns, conjugation of verbs and indeclinables; practice in translating Pali into Thai and Thai into Pali.

2221102	บาลี 2	3 (2-2-5)
---------	--------	-----------

(เงื่อนไขรายวิชา: รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 2221101 บาลี 1 หรือ รายวิชาที่คณะอนุญาตให้เรียน)

ไวยากรณ์ภาษาบาลี: วิธีการประกอบศัพท์ กิตก์ สมาส และดัทธิต ผูกแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทยและแปลภาษาไทยเป็นภาษาบาลี

Pali II

PALI II

(CONDITION: PRER 2221101 PALI I OR CONSENT OF FACULTY)

Word-formation, primary derivatives, compound and secondary derivatives;
translation of passages from Pali into Thai and from Thai into Pali.

2221251 สันสกฤต 1

3 (2-2-5)

ไวยากรณ์ภาษาสันสกฤต: อักษรวิธี การเขียนตัวอักษรเทวนาครี สันธิ การแจกคำนามที่ลงท้ายด้วยสระ การประกอบรูปคำกริยาและวากยสัมพันธ์ ฝึกแปลภาษาสันสกฤตเป็นภาษาไทยและแปลภาษาไทยเป็นภาษาสันสกฤต

Sanskrit I

SANSKRIT I

Sanskrit grammar: the orthography and phonological system, the writing of Devanāgarī alphabet, euphonic rules; declension of nouns ending in vowels, formation of verbs, and syntax; practice in translating Sanskrit into Thai and Thai into Sanskrit.

2221252 สันสกฤต 2

3 (2-2-5)

(เงื่อนไขรายวิชา: รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 2221251 สันสกฤต 1 หรือ รายวิชาที่คณะอนุญาตให้เรียน)

ไวยากรณ์ภาษาสันสกฤต: การสร้างคำ การแจกคำนามที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะและการวิเคราะห์รูปประโยค ฝึกแปลภาษาสันสกฤตเป็นภาษาไทยและแปลภาษาไทยเป็นภาษาสันสกฤต

Sanskrit II

SANSKRIT II

(CONDITION: PRER 2221251 SANSKRIT I OR CONSENT OF FACULTY)

Sanskrit grammar: word-formation, declension of nouns ending in consonants, and analysis of sentences; practice in translating Sanskrit into Thai and Thai into Sanskrit.

- 2221311* การอ่านบาลี 1 3 (3-0-6)
 (เงื่อนไขรายวิชา: รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 2221102 บาลี 2 หรือ รายวิชาที่คณะอนุญาตให้เรียน)
 การอ่าน การแปล และการวิเคราะห์วรรณคดีบาลีประเภทนิทาน ได้แก่ ชาตกัฏฐกถา และธัมมปทัฏฐกถา
 Pali Reading I
 PALI READING I
 (CONDITION: PRER 2221102 PALI II OR CONSENT OF FACULTY)
 Reading, translation and analysis of Pali narrative literature: the *Jātakatthakathā* and the *Dhammapadatthakathā*
- 2221312* การอ่านบาลี 2 3 (3-0-6)
 การอ่านและวิเคราะห์วรรณคดีบาลีที่เกี่ยวกับพิธีกรรม บทสวดมนต์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน บทสวดในพิธีสังฆกรรมต่างๆ
 Pali Reading II
 PALI READING II
 Reading and analysis of Pali ritual literature, Pali formula and prayers used in daily life and in monastic rites.
- 2221313* การอ่านสันสกฤต 1 3 (3-0-6)
 (เงื่อนไขรายวิชา: รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน: 2221252 สันสกฤต 2 หรือ รายวิชาที่คณะอนุญาตให้เรียน)
 การอ่าน การแปล และการวิเคราะห์นิทานสุภาษิตสันสกฤตเรื่องทีโตปเทศ เปรียบเทียบกับนิทานเรื่องอื่นๆ
 Sanskrit Reading I
 SKT READING I
 (CONDITION: PRER 2221252 SANSKRIT II OR CONSENT OF FACULTY)
 Reading, translation and analysis of the *Hitopadēsa*, compared with other didactic tales.

* รายวิชาเปิดใหม่

- 2221314* การอ่านสันสกฤต 2 3 (3-0-6)
 การอ่าน การแปล และการวิเคราะห์วรรณคดีสันสกฤตประเภทปรัชญา ได้แก่ อุปนิษัท
 และภควัทคีตา
 Sanskrit Reading II
 SKT READING II
 Reading, translation and analysis of Sanskrit philosophical literature:
 the Upanisad and the Bhagavadgītā.
- 2221334 ปรัชน์วรรณคดีบาลี 3 (3-0-6)
 วรรณคดีบาลีด้านประวัติคัมภีร์ ผู้แต่ง สมัยที่แต่ง สาร และคุณค่าของคัมภีร์ภาษาบาลีที่แต่ง
 และรวบรวมในอินเดียและลังกาทั้งแต่สมัยพุทธกาลจนถึงพุทธศตวรรษที่ 15
 Survey of Pali Literature
 SURVEY PALI LIT
 An analysis of Pali literature composed and compiled in India and Sri Lanka from
 the epoch of Buddha to the fifteenth century B.E. with regard to its history,
 authors, periods, content and literary value
- 2221385 ปรัชน์วรรณคดีสันสกฤต 3 (3-0-6)
 ประวัติ เนื้อหา และคุณค่าของวรรณคดีพระเวท มหาภารตะ รามายณะ วรรณคดีประเภทกาพย์
 และนิทาน
 Survey of Sanskrit Literature
 SURVEY SKT LIT
 History, content and literary value of Vedic literature, the Mahābhārata, the
 Rāmāyana, Kāvya literature, and tales.
- 2221389* อารยธรรมอินเดีย 3 (3-0-6)
 อารยธรรมอินเดียด้านประวัติศาสตร์ สังคม ภาษา และปรัชญา
 Indian Civilization
 IND CIV
 Indian civilization with reference to history, society, languages and philosophy.

* รายวิชาเปิดใหม่

- 2221402 * การอ่านบาลี 3 3 (3-0-6)
 การอ่าน การแปล และการวิเคราะห์พระสูตรในพระสุตตันตปิฎก
 Pali Reading III
 PALI READING III
 Reading, translation and analysis of Sūtra in Suttantapitaka.
- 2221404 * การอ่านบาลี 4 3 (3-0-6)
 การอ่านและวิเคราะห์คัมภีร์อรรถกถาและฎีกา
 Pali Reading IV
 PALI READING IV
 Reading and analysis of Buddhist Commentaries.
- 2221405 * การอ่านสันสกฤต 3 3 (3-0-6)
 การอ่าน การแปล และการวิเคราะห์วรรณคดีสันสกฤตประเภทกาพย์
 Sanskrit Reading III
 SKT READING III
 Reading, translation and analysis of Sanskrit Kāvya literature.
- 2221406 * การอ่านสันสกฤต 4 3 (3-0-6)
 การอ่านและวิเคราะห์คัมภีร์ประเภทศาสตร์ต่างๆ
 Sanskrit Reading IV
 SKT READING IV
 Reading and analysis of Sanskrit literature.
- 2221411 * มิลินทปัญหา 3 (3-0-6)
 การอ่าน การแปล และการวิเคราะห์มิลินทปัญหา
 Milindapanha
 MILINDAPANHA
 Reading, translation and analysis of Milindapanha.

* รายวิชาเปิดใหม่

- 2221421* บทละครสันสกฤต 3 (3-0-6)
 การอ่าน การแปล และการวิเคราะห์วรรณคดีสันสกฤตประเภทบทละคร ได้แก่
 อภิษุณยานศากุนตละและปริยทรรคิกา
 Sanskrit Drama
 SKT DRAMA
 Reading, translation and analysis of Sanskrit drama such as
 Abhijn ๑a ๑nas ๑a ๑kuntala and Priyadars ๑ika ๑.
- 2221433 พุทธธรรมในพระไตรปิฎกบาลี 3 (3-0-6)
 หลักธรรมในพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎกบาลี
 Buddhist Teaching in the Pali Canon
 BUDDHIST TEACHING
 An analysis of the Buddha's teaching in the Pali Canon.
- 2221485 อารยธรรมพุทธศาสนา 3 (3-0-6)
 ชีวิตประวัติและคำสอนของพระพุทธเจ้า กำเนิด การพัฒนา การเผยแพร่ และอิทธิพลของ
 พุทธศาสนาในวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ
 Buddhist Civilization
 BUDDHIST CIV
 Buddha's life and teachings, including the origin, development, and expansion of
 Buddhism as well as its influence on local cultures.
- 2221491 พระราชนิพนธ์ภาษาบาลีในรัชกาลที่ 4 3 (3-0-6)
 ประวัติการศึกษภาษาบาลีในประเทศไทยและการฟื้นฟูการศึกษาภาษาบาลีแห่งพระบาทสมเด็จพระ
 พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การอ่านบทคัดเลือกราชนิพนธ์ภาษาบาลีตลอดจนการวิเคราะห์
 เนื้อหา ลักษณะภาษา และรูปแบบการประพันธ์
 King Rama IV's Pali Literary Works
 RAMA IV PALI WORKS
 A history of Pali study in Thailand and the revival of Pali study by King Rama IV;
 reading of his selected Pali literary works, an analysis of content, language and
 versification.

* รายวิชาเปิดใหม่

- 2221497 วรณกรรมอินเดียปัจจุบัน 3 (3-0-6)
 วรณกรรมของนักเขียนอินเดียปัจจุบัน ได้แก่ ผลงานของตะกอร์ เปรมจันทร์ และอื่นๆ
 Modern Indian Literature
 MODERN IND LIT
 Contemporary Indian literature: works of Tagore, Premchandra, and others.
- 2221498 * วากยสัมพันธ์บาลีสันสกฤต 3 (3-0-6)
 การเรียงคำและความสัมพันธ์ระหว่างคำที่ทำหน้าที่ต่างๆ ในประโยคภาษาบาลีสันสกฤต แนวคิด
 ของนักไวยากรณ์ภาษาบาลีสันสกฤตทางด้านวากยสัมพันธ์
 Pali-Sanskrit Syntax
 PALI SKT SYNTAX
 Word-order and syntactic relations of words in Pali and Sanskrit; syntactic
 concepts of Pali-Sanskrit grammarians.
- 2221499 * งานวิจัยอิสระ 3 (1-0-8)
 การวิจัยหัวข้อที่นักศึกษาสนใจตามระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย
 Independent Research
 INDEP RESEARCH
 Research on a topic chosen by the student according to research
 methodology; report writing

4.5 เปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตรเดิมและหลักสูตรปรับปรุง โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรเดิม		หลักสูตรปรับปรุง	
จำนวนหน่วยกิตรวมของวิชาเฉพาะ	82 หน่วย	จำนวนหน่วยกิตรวมของวิชาเฉพาะ	71 หน่วยกิต
กิต		แบบวิชาเอกเดี่ยว	71 หน่วยกิต
วิชาบังคับ	18 หน่วยกิต	วิชาบังคับ	24 หน่วยกิต
วิชาเลือก	64 หน่วยกิต	วิชาเลือก	47 หน่วยกิต
วิชาเลือกในสาขา	40 หน่วยกิต	วิชาเลือกในสาขา	27 หน่วยกิต
วิชาเลือกนอกสาขา	24 หน่วยกิต	วิชาเลือกนอกสาขา	20 หน่วยกิต

* รายวิชาเปิดใหม่

รายวิชา

หลักสูตรเดิม		หลักสูตรปรับปรุง	
วิชาบังคับ		แบบวิชาเอกเดี่ยว	
	18 หน่วยกิต		71 หน่วยกิต
วิชาบังคับ		วิชาบังคับ	
			24 หน่วยกิต
2221101	บาลี 1 (3)	คงเดิม	
2221102	บาลี 2 (3)	คงเดิม	
2221203	บาลี 3 (3)	ยกเลิก	
2221251	สันสกฤต 1 (3)	คงเดิม	
2221252	สันสกฤต 2 (3)	คงเดิม	
2221253	สันสกฤต 3 (3)	ยกเลิก	
		2221311 * การอ่านบาลี 1	(3)
		2221312 * การอ่านบาลี 2	(3)
		2221313 * การอ่านสันสกฤต 1	(3)
		2221314 * การอ่านสันสกฤต 2	(3)
วิชาเลือก		วิชาเลือก	
	64 หน่วยกิต		47 หน่วยกิต
วิชาเลือกในสาขา		วิชาเลือกในสาขา	
	40 หน่วยกิต		27 หน่วยกิต
2221204	บาลี 4 (3)	ยกเลิก	
2221254	สันสกฤต 4 (3)	ยกเลิก	
2221301	การอ่านบาลี 1 (2)	ปิด เปลี่ยนเป็น 2221311 * การอ่านบาลี 1 และย้ายไปเป็นวิชาบังคับ	(3)
2221302	การอ่านบาลี 2 (2)	ปิด เปลี่ยนเป็น 2221312 * การอ่านบาลี 2 และย้ายไปเป็นวิชาบังคับ	(3)
2221303	การอ่านสันสกฤต 1 (2)	ปิด เปลี่ยนเป็น 2221313 * การอ่านสันสกฤต และย้ายไปเป็นวิชาบังคับ	(3)
2221304	การอ่านสันสกฤต 2 (2)	ปิด เปลี่ยนเป็น 2221314 * การอ่านสันสกฤต 2 และย้ายไปเป็นวิชาบังคับ	(3)
2221334	ปริทัศน์วรรณคดีบาลี (3)	คงเดิม	
2221383	วัฒนธรรมอินเดียในวัฒนธรรมไทย (3)	ยกเลิก	
2221385	ปริทัศน์วรรณคดีสันสกฤต (3)	คงเดิม	
2221387	อารยธรรมอินเดีย 1 (3)	} ปิด เปลี่ยนเป็น 2221389 * อารยธรรมอินเดีย	(3)
2221388	อารยธรรมอินเดีย 2 (3)		
2221401	การอ่านบาลี 3 (2)	ปิด เปลี่ยนเป็น 2221402 * การอ่านบาลี 3	(3)

* รายวิชาเปิดใหม่

2221403 การอ่านสันสกฤต 3	(2)	ปิด เปลี่ยนเป็น 2221405* การอ่านสันสกฤต 3	(3)
2221413 ปรัชน์พระไตรปิฎกบาลี	(3)	ยกเลิก	

หลักสูตรเดิม		หลักสูตรปรับปรุง	
2221481 นันทลักษณ์สันสกฤต	(2)	ยกเลิก	
2221485 อารยธรรมพุทธศาสนา	(3)	คงเดิม	
2221488 หนังสือสำคัญของอินเดีย	(3)	ยกเลิก	
2221491 พระชนนีนพมาภิบาลในรัชกาลที่ 4	(3)	คงเดิม	
2221495 อินเดียในทัศนะของนักเขียน	(3)	ยกเลิก	
2221497 วรรณกรรมอินเดียปัจจุบัน	(3)	คงเดิม	
		2221404* การอ่านบาลี 4	(3)
		2221406* การอ่านสันสกฤต 4	(3)
		2221411* มลทินปัญหา	(3)
		2221421* บทละครสันสกฤต	(3)
		2221498* วากยสัมพันธ์บาลีสันสกฤต	(3)
		2221499* งานวิจัยด้วยตนเอง	(3)
วิชาเลือกนอกสาขา	24 หน่วยกิต	วิชาเลือกนอกสาขา	20 หน่วยกิต
ให้เลือกจากรายวิชาที่สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤตกำหนดในแต่ละปี หรือรายวิชาที่เกี่ยวกับอินเดียที่จัดสอนในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากสาขาวิชา		ให้เลือกเรียนรายวิชาจากภาควิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ	

* รายวิชาเปิดใหม่

รายวิชาที่เปิดสอนเป็นวิชาการศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

2221433	พุทธธรรมในพระไตรปิฎกบาลี หลักธรรมในพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎกบาลี Buddhist Teaching in the Pali Canon BUDDHIST TEACHING An analysis of the Buddha's teaching in the Pali Canon.	3 (3-0-6)
---------	---	-----------